

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Śląsk Literacki XX i XXI wieku. VII Powiatowa Konferencja Regionalna dla bibliotekarzy, nauczycieli i regionalistów : Toszek, 15 października 2015 r.

Author: Bogumiła Warząchowska

Citation style: Warząchowska Bogumiła. (2015). Śląsk Literacki XX i XXI wieku. VII Powiatowa Konferencja Regionalna dla bibliotekarzy, nauczycieli i regionalistów : Toszek, 15 października 2015 r.. "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy" (2015, nr 4, s. 181-184).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

BOGUMIŁA WARZĄCHOWSKA
Biblioteka Teologiczna Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

**„ŚLĄSK LITERACKI XX I XXI WIEKU”.
VII POWIATOWA KONFERENCJA REGIONALNA DLA
BIBLIOTEKARZY, NAUCZYZIELI I REGIONALISTÓW
TOSZEK, 15 PAŹDZIERNIKA 2015 R.**

VII Powiatowa Konferencja Regionalna dla bibliotekarzy, nauczycieli i regionalistów odbyła się 15 października 2015 r. w Toszku pod patronatem honorowym Starosty Powiatu Gliwickiego. Patronat medialny imprezy objęły „Wiadomości Powiatu Gliwickiego”, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich oraz Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Zarząd Okręgu Śląskiego. Głównym organizatorem przedsięwzięcia była Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach z siedzibą w Pyskowicach, przy współpracy Centrum Kultury „Zamek w Toszku” – Dział Bibliotek oraz Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach. Tematem spotkania był „Śląsk Literacki XX i XXI wieku”.

Było to kolejne sympozjum organizowane od siedmiu lat przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Gliwicach z siedzibą w Pyskowicach. Każde spotkanie poświęcone było innemu zagadnieniu kultury śląskiej, dzięki czemu obecne wydarzenie zyskało duże uznanie w kręgu śląskich regionalistów i twórców kultury.

Uczestników konferencji, prelegentów oraz włodarzy powiatu gliwickiego i miasta Toszek powitał Sławomir Adamczyk dyrektor Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach z siedzibą w Pyskowicach. Następnie wręczono Krystynie Wołoch – inicjatorce konferencji regionalnej, a także zasłużonemu bibliotekarzowi i wieloletniemu dyrektorowi Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach, Złotą „Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego”. Odznakę na wniosek Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich – Okręg Śląski, przyznał Sejmik Województwa Śląskiego w Katowicach.

Okolicznościową laudację wygłosiła Sylwia Błaszczuk – przewodnicząca Zarządu Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Katowicach, a odznakę wręczyli radni Sejmiku Województwa Śląskiego – Lucyna Ekkert i Krystian Kielbasa. Specjalne podziękowania za pracę i wkład

w rozwój powiatowej biblioteki odebrała Krystyna Wołoch z rąk przedstawicieli Powiatu Gliwickiego, wicestarosty gliwickiego Ewy Jurczygi i radnych powiatowych: Winfrieda Ficonia i Stanisława Rudzkiego oraz dyrektora Sławomira Adamczyka.

Konferencję otworzył referat Łucji Staniczek – doktora nauk humanistycznych, polonisty, wiceprezesa Związku Górnośląskiego, autora publikacji i opracowań oraz licznych artykułów dydaktycznych z zakresu edukacji regionalnej – zatytułowany *Literatura dwudziestolecia międzywojennego – autorzy, bohaterowie, mity*. W wystąpieniu ukazano politykę kulturalną polskich władz na Górnym Śląsku, a także zaprezentowano sylwetki twórców literackich promujących Śląsk m.in. Poli Gojawczyńskiej, Haliny Krahelskiej, Zofii Kossak, Gustawa Morcinka i Wilhelma Szewczyka. Nie zabrakło również omówienia ich dorobku literackiego z uwzględnieniem znaczących tytułów.

Następnie głos zabrała prof. Katarzyna Tałuć – adiunkt w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego, autorka licznych publikacji naukowych z zakresu bibliologii, a także opracowań publicystycznych, popularnonaukowych i recenzji m.in. z tematyki śląskoznawczej. W przedstawionym referacie *Obrazy powstań śląskich w literaturze polskiej* skupiła uwagę na autorach tekstów prozatorskich i poetyckich odnoszących się do powstań śląskich. Prelegentka przybliżyła sylwetki i wybrany dorobek literacki: Wilhelma Szewczyka, Walentego Krzascza, Stefana Brodkowskiego, Macieja Wierzbińskiego, Zofii Kossak, Gustawa Morcinka, Haliny Krahelskiej i Albina Siekierskiego.

Z kolei Tadeusz Sierny – absolwent Uniwersytetu Śląskiego Wydziału Filologicznego i Wydziału Nauk Społecznych oraz doktor nauk humanistycznych, a także autor wielu tekstów publicystycznych, redaktor i współredaktor książek, opracowań i artykułów naukowych - zaprezentował wykład *Śląsk literacki XX i XXI wieku*. Mówca przedstawił fazy życia literackiego województwa śląskiego związane z przemianami politycznymi i społecznymi tych ziem. W wyodrębnionych kilku okresach z lat 1945-1989 omówił wzloty i upadki życia literackiego, upowszechnianie kultury, współpracę twórców i ich wpływ na odbiorców dzieł literackich i popularyzatorskich.

Przerwa była okazją do integracji uczestników konferencji oraz do indywidualnych gratulacji i osobistych podziękowań Krystynie Wołoch za jej zaangażowanie w szeroko pojętą działalność bibliotekarską i współpracę z wieloma ośrodkami kulturalno-oświatowymi i naukowymi w regionie.

Po przerwie głos zabrała Grażyna Szewczyk – profesor nauk humanistycznych, germanistka, skandynawistka, polonistka, tłumacz literatury niemieckiej i skandynawskiej, autorka licznych prac naukowych i popularnonaukowych z zakresu literatury, nauk społecznych, Śląska i pogranicza. W wygłoszonym referacie *Portrety legendarnych postaci w literaturze niemieckiej na Górnym Śląsku*, skierowała uwagę w stronę utworów literac-

kich ważnych dla zrozumienia wybitnych postaci związanych z regionem. Badaczka dokonała próby rekonstrukcji literackich postaci związanych ze Śląskiem m.in. Wojciecha Korfantego, Franza von Winklera, Karola Goduli, a także księżnej Daisy Hochberg von Pless.

Następnym prelegentem był Michał Skop – adiunkt w Zakładzie Teorii Literatury i Komparatystyki Literackiej Instytutu Filologii Germańskiej UŚ, badacz literatury niemieckojęzycznej i kultury na Górnym Śląsku. W swoim wystąpieniu omówił *Dorobek literacki Wilhelma Szewczyka*. Wystąpienie było okazją przypomnienia postaci Wilhelma Szewczyka (1916-1991) – znanego poety, pisarza, publicysty, tłumacza i niemcoznawcy - w kontekście zbliżającej się setnej rocznicy jego urodzin i dwudziestej piątej rocznicy śmierci. Pokreślono przy tym wkład i znaczenie jego twórczości dla kultury i literatury Śląska.

Ten blok wystąpień zamykał Zbigniew Kadłubek – profesor, filolog klasyczny, komparatysta, tłumacz, autor prac o dawnej i współczesnej kulturze Śląska – wykładem zatytułowanym *Kanon czy kanony? Literatura górnośląska – problemy identyfikacji i tożsamości*. Prelegent odniósł się do interpretacji pojęcia „kanon” i historycznego ujęcia tego zagadnienia, łącząc go z literaturą tworzoną na Śląsku i dla Śląska. Mówca podkreślił również, że współcześnie kanon to przede wszystkim pewna forma promocji czytelnictwa, zwłaszcza autorów zapomnianych albo klasycznych.

Po przerwie obrady rozpoczęła Elżbieta Dutka - profesor nadzwyczajny w Instytucie Nauk o Literaturze Polskiej, zajmująca się literaturą polską XX i XXI w., zwłaszcza kresową i regionalną, autorka licznych książek – omawiając zagadnienie *Literatura na Śląsku po roku 1989*. Badaczka dokonała syntetycznego spojrzenia na najnowszą literaturę o regionie z perspektywy geopoetyki, analizując relacje pomiędzy literaturą a przestrzenią geograficzną. Prelegentka przywołała liczne utwory m.in. Adama Zagajewskiego, Piotra Lachmana, Kazimierza Kutza, Alojzego Lyski, Wilhelma Szewczyka i wielu innych pisarzy zawierające obrazy rzeczywistych miejsc, szkicując narracyjną mapę Górnego Śląska.

Następnie Grażyna Sztoler – doktor nauk humanistycznych, historyk i archiwista, zawodowo związana z „Dziennikiem Zachodnim”, autorka, współautorka i redaktorka książek o tematyce regionalnej zwłaszcza historii małych ojczyzn – wygłosiła referat *Postrzeganie Śląska i Ślązaków przez pryzmat twórczości Alojzego Lyski*. Wystąpienie to było swoistą podróżą po twórczości pisarza i publicysty Alojzego Lyski z Bojszów, uznanego autorytetu w sprawach śląskich, który dokumentuje losy bojszowian i mieszkańców ziemi pszczyńskiej. Przedstawiony twórca sam dokumentuje losy ludu śląskiego, a także wspiera badaczy podejmujących się zachowania pamięci o sprawach śląskich.

Z kolei Małgorzata Haładus – absolwentka filologii polskiej i kulturoznawstwa UŚ, nauczyciel języka polskiego – zaprezentowała *Obraz Gliwic*

w twórczości Adama Zagajewskiego i Juliusza Kornhausera. Wygłoszony referat był próbą przyjrzenia się literackim wspomnieniom pisarzy, pochodzących ze Lwowa, a poprzez koleje losu zamieszkających w Gliwicach. Prelegentka zaznaczyła, że prozatorskie wspomnienia przedstawionych pisarzy stają się w pewnym sensie reprezentacją losów tej grupy ludności, która przez lata tworzyła kształt gliwickiej przestrzeni miejskiej.

Kończącym akcentem konferencji była ożywiona dyskusja i podsumowanie obrad oraz okazja do podziękowań tym wszystkim, którzy przyczynili się do promowania Śląska i śląskiej literatury. Szczególne słowa uznania skierowano do prelegentów, dzięki którym przybliżone zostały te obszary twórczości literackiej, które dotychczas pozostawały w przestrzeniach archiwalnych i bibliotecznych.

Organizatorzy zadbali również o oprawę muzyczną i wrażenia estetyczne. Interesującym przerywnikiem w obradach był koncert chóru „Canto” z Gimnazjum im. Jana Pawła II w Wielowsi. Wykonane utwory o charakterze lirycznym uświetniły przebieg obrad. Dla zainteresowanych literaturą regionalną otwarto stoiska promocyjne Powiatu Gliwickiego oraz wystawiennicze Agencji Reklamowo-Wydawniczej VECTRA. Koneserzy sztuki podziwiali gotycką wieżę zamkową, która w ostatnim czasie przeszła rewitalizację.